

Les normes d'intercanvi d'informació com a eina de comunicació bàsica

Angelika Menne-Haritz

Actualment es debat molt sobre el tema de les normes als arxius ja que són necessàries per intercanviar informació si les portes d'entrada i els portals d'Internet han de permetre l'accés conjunt als fons editorials de diferents institucions arxivístiques. L'establiment d'una mena d'ajuda de cerca amb informació descriptiva del material arxivístic requereix una norma estructural implantada i acceptada en comú que permeti la interoperabilitat de les descripcions individuals.

Tot i això, la interoperabilitat no és l'únic avantatge que s'obté si s'utilitzen normes internacionals. Hi ha més avantatges, sobretot pel que fa a la disponibilitat de les dades intercanviades a llarg termini i a la sostenibilitat de les presentacions a Internet. Com més extenses són les normes que s'adopten, més públiques fan les dades que s'estructuren segons aquestes normes per accedir als sistemes de gestió i conservació de dades més enllà de les fronteres. A més, aquestes normes redueixen la dependència dels proveïdors i asseguren l'accés públic als arxius.

D'una banda existeixen les normes com a descripcions estructurades de les dades, en un sentit més limitat i tècnic. De l'altra existeixen les normes professionals, que potser s'estableixen i formulen d'una manera menys estricta però que els arxivistes professionals també apliquen en el dia a dia de la seva feina. Aquestes normes fan referència als mètodes i objectius de treball professionals. Entre elles es troben les anomenades normes de contingut, com la publicació americana DA:CS (Descriure arxius: una norma de contingut)¹. Altres països tenen els seus propis documents normatius o simplement procediments habituals que no s'han redactat i s'utilitzen a la feina diària com les normes no-verbals, que malgrat tot es compleixen.

Les normes de contingut descriuen com es disposa el contingut dels elements al material arxivístic quan es processa, mentre que els elements per si mateixos, els seus noms i les seves interrelacions es descriuen a les normes estructurals. Utilitzar la mateixa estructura és una bona base per poder comparar continguts diferents, que a més de trobar diferències entre els documents descrits també pot comparar els cos-

tums administratius nacionals o regionals. Agrupar les diferents descripcions permet entendre de manera pràctica les característiques de les regions o dels països i els mètodes administratius sense que calgui investigar més en els documents, cosa que difícilment seria possible sense la interoperabilitat assolida amb l'ajuda de les normes estructurals.

La diversitat cultural és un gran valor per a la UNESCO i la UE. Amb els punts conjunts d'accés internacional als fons editorials arxivístics, la diversitat esdevindrà molt concreta i visible. Les normes internacionals són eines útils per promoure aquest desenvolupament.

Els arxius i l'accés

La tendència a fer públics antics secrets, especialment els de les administracions, influeix en el desenvolupament dels arxius com a institucions públiques on tothom pot consultar allò que li interessi. Aquesta tendència es veu impulsada per les noves tecnologies de la comunicació, la disponibilitat d'Internet i els canvis en la cooperació i l'Administració pública. Aquests canvis, però, necessiten una adaptació mental que a vegades no es fàcil aconseguir.

La prestació de servei és bàsica pel que fa als arxius. Cal que els arxius adoptin una actitud que estigui orientada a l'usuari, però que no sempre es dirigeixi a ell. Els arxius d'avui dia estan arrelats al present i donen accés al passat per donar suport a la construcció del futur ara i avui. Estan finançats per les persones i els contribuents que tenen dret a reclamar compensacions pels diners que inverteixen en infraestructures i sous.

A tots els països occidentals els canvis fonamentals que es van produir en l'Administració pública van ocórrer al mateix temps que la comunicació electrònica va anar creixent. Actualment és més fàcil buscar models a altres països del món. S'ha intensificat la comunicació més enllà de les fronteres nacionals i els enfocaments comuns es poden identificar més fàcilment malgrat els diferents orígens culturals i la diversitat tradicional. La comunicació mitjançant el correu electrònic ha esdevingut un gran accelerador de la vida quotidiana. Al mateix temps, l'ús de la comunicació electrònica reforça la concentració en el present i suposa un perill per a la capacitat de relacionar el passat i el futur. Cada vegada es fa més difícil conservar els rastres i memoritzar el passat.

A conseqüència d'això, a l'àmbit públic sorgeixen més preguntes sobre els arxius. Per a què serveixen? Per què es creen documents? Com s'han de mantenir, utilitzar i investigar? El nombre d'articles sobre arxius publicats als diaris ha augmentat considerablement i els arxius han esdevingut un tema de debat intel·lectual als programes de televisió.

Totes aquestes qüestions generen noves demandes. Per respondre a aquesta situació cal trobar solucions pràctiques de manera flexible a

partir d'una base professional i teòrica clara, a més d'utilitzar tècniques administratives modernes com el disseny de fluxos de treball, la comprensió dels processos comercials i la gestió i la motivació del personal per saber com funcionen les organitzacions, com trobar socis i patrocinadors o gestionar projectes a partir d'uns coneixements sòlids.

Així doncs, els arxiviers es converteixen en gestors, però en gestors arxivístics. Aquest desenvolupament no dóna menys importància a la qualificació professional, sinó tot al contrari: es veu impulsada per la necessitat de trobar noves solucions en situacions que sempre van canviant.

El principal objectiu per als pròxims anys serà oferir accés als fons editorials arxivístics i tan àmpliament com sigui possible. Generalment, això implica disposar d'inventaris i ajudes de cerca que tothom pugui utilitzar, especialment a través d'Internet, així com explicar de manera transparent les decisions sobre el processament i la valoració pel que fa a la forma final dels fons editorials arxivístics que documenten els canvis que s'hi han fet des que van ser traspassats als arxius.

Si l'accés als arxius es pren com el principal objectiu dels serveis arxivístics, això implica que els arxius s'han de considerar material en brut emmagatzemat per a la memòria, més que no pas un magatzem de la memòria per si mateixa. Són necessaris perquè les persones i la societat puguin fer memòria i reconstruir una part del passat que és important per al present. Això és equivalent a prevenir l'amnèsia. Els arxius permeten construir la memòria, millorar-la, corregir-la o assegurar-la sempre que sigui necessari. L'accés és la clau que permet als arxius adquirir un perfil d'institució competent gestionada professionalment i orientada al servei per a aquest tipus de necessitats.

Com a nou paradigma per als arxius, l'accés implica el canvi de diferenciar entre passat i futur a diferenciar entre obert i tancat en el present. Aquest canvi arrela els arxius al present i fa possible que les persones puguin utilitzar els espais temporals de manera individual o col·lectiva en comptes de només recrear temps passats. Els arxius ajuden els usuaris a ser autònoms i trobar allò que busquen en els documents. Centren l'atenció dels arxiviers en els potencials d'informació dels seus fons editorials sigui quin sigui el seu suport físic (paper, microfilm, formats digitals) i defineixen criteris mesurables per a la qualitat de la feina arxivística. El servei no depèn de l'actitud personal de l'arxiver envers el contingut dels documents o la capacitat d'entendre les preguntes de l'usuari, sinó d'entendre els orígens dels documents i les xarxes creades amb la seva ajuda. Així doncs, hi ha una actitud de servei neutral, tot i que s'aposta per l'accessibilitat i la disponibilitat.

L'accés i la seva influència en l'avaluació implica que cada ítem dels arxius servia per iniciar una acció o donar-li suport i que no es va escriure només per documentar la societat. Els contextos eren coneguts per als socis de comunicació, però són desconeguts per als usuaris dels arxius i cal reconstruir-los quan llegeixen els documents. L'orientació

cap al servei influeix en les tres metodologies arxivístiques principals: l'avaluació, la conservació i la descripció i es redefeixen de manera que l'accés esdevé el focus principal.

Des d'aquesta perspectiva, l'avaluació és la selecció de les parts representatives d'un tot. Representatiu significa que el tot al qual pertany una part es pot reconstruir mitjançant les parts restants. L'avaluació, com a activitat professional, consisteix en analitzar la capacitat d'informació de tot el volum de documents que es poden traspasar i la seva capacitat informativa. Necessita entendre molt bé les situacions pràctiques, que sempre són diferents i condueixen a l'origen dels documents com els seus rastres. En aquest sentit, l'avaluació condueix a eliminar la redundància de manera formal. Els seus resultats permeten veure el que no és allí i a partir d'això reconstruir la situació original fins i tot més extensament que en els documents originals, ja que entendre una situació és molt més que saber què va passar. Malgrat tot, això podria complementar-se amb documentació més directa de les decisions d'avaluació a les ajudes de cerca i incloure, per exemple, explicacions d'una unitat concreta que s'havia mantingut com a mostra i que podria il·lustrar el tipus d'altres documents que han estat eliminats.

Si l'avaluació consisteix a donar privilegis a determinats continguts això implica necessàriament negar l'ús potencial dels documents i per tant, negar-ne l'accés. L'avaluació no té com a finalitat destruir informació, sinó proporcionar accés a tot el conjunt de documents i fins i tot oferir més informació sobre allò que originalment es va escriure.

El mateix canvi orientat a l'accés també és important per a la conservació. L'accés dona a la conservació el seu sentit professional. La conservació es fa tenint en compte el present i les persones, no el futur. Per contra, és un servei per als usuaris, que poden tenir la seguretat que tot hom veu el mateix independentment del moment en què es fa una consulta, i per tant els permet ser responsables de la seva interpretació. Un dels objectius de la conservació és mantenir intactes els valors intrínsecs, que són essencials per determinar el context de creació. S'han de mantenir igual d'intactes que els textos escrits i els seus suports. La conservació digital implica el mateix: el seu objectiu és mantenir intactes els enregistraments i preparar-los per poder reconstruir el context de creació original. Per tant, l'ús no és contrari a la conservació ni la posa en perill, ben al contrari: n'és el requisit previ. Una de les tasques professionals dels arxiviers és trobar les millors estratègies per permetre un ús extens i al mateix temps protegir els originals. Les estratègies combinades, com per exemple les còpies en microfilm per a la conservació i les imatges digitals per a la consulta poden protegir la còpia original de possibles perills mentre s'utilitzen i al mateix temps ofereixen tota la informació necessària. Les inversions necessàries es justifiquen per la conservació de la còpia autèntica com a prova si és necessari i com una estratègia sostenible per a la seva protecció que asseguri l'accés sense que hi hagi cap perill.

La conservació combina tots els mètodes que impedeixen fer qualsevol canvi als documents després que passin a formar part dels arxius, perquè aquest és un requisit previ que han de complir per explicar la història original a totes les persones. La conservació estabilitza les eines de comunicació que anteriorment eren flexibles i els documents, i per tant ajuda a passar de la comunicació i l'acció a l'observació, mentre els documents es mantenen intactes i només canvia la perspectiva i la finalitat del seu ús i consulta. Per tant, la conservació és una ajuda perquè els usuaris que no estan involucrats en els esdeveniments i intenten entendre'ls des de fora puguin observar-los, mantenir-se neutrals i no prendre part en els assumptes en curs. Les institucions arxivístiques només poden conservar el patrimoni cultural facilitant-hi l'accés, igual que una casa es pot conservar si està habitada però no si està buida i no s'utilitza.

Els arxius es poden conservar perquè estan oberts a tothom, en qualsevol moment. Per tant, tothom qui consulta els arxius té dret a veure i a utilitzar les mateixes fonts independentment del temps que hagi passat entre dues visites diferents de dues persones que busquen informació. La primera persona sap que si s'obtenen referències correctes, tothom pot tornar a reproduir les cerques fetes per trobar una publicació. Per tant, l'autor assumeix la responsabilitat de les seves investigacions i les interpretacions d'allò que es va utilitzar com a font.

Com a conclusió es pot dir que la descripció, l'avaluació i la conservació són les principals eines per garantir l'accés als arxius. És molt més que fer un inventari de les piles de documents, recollir metadades del material o fer llistes d'ítems. La descripció fa públic material que anteriorment no ho era i li dona una estructura i una forma anomenant cadascuna de les seves parts. Sense la descripció el material no tindria nom i no es podria consultar. Si un grup de documents que encara no han estat processats perquè falten recursos per fer la feina es posen a l'abast del públic perquè es puguin fer cerques, ningú pot tenir la seguretat que realment s'han investigat totes les fonts potencials, fins i tot si anteriorment ja s'ha consultat tota la informació en paper. Les relacions internes es poden haver passat per alt perquè els documents no tenien nom ni lloc a l'estructura general. El resultat de la feina descriptiva, les ajudes de cerca, donen molta més informació als usuaris que la descripció dels ítems perquè indiquen què s'hi pot trobar i de quin context han sorgit.

Oferir un accés públic mitjançant la descripció significa obrir les possibilitats a una navegació estructurada. A les ajudes de cerca no informatitzades, la taula de contingut amb l'esquema d'ordenació representa l'estructura interna. Les ajudes de cerca en línia que utilitzen les tecnologies d'Internet permeten navegar mitjançant enllaços entre l'estructura i les llistes de títols. Aquestes tecnologies, al mateix temps, ofereixen la possibilitat de fer cerques i donar un cop d'ull a tot el text igual que en un llibre físic. Les ajudes de cerca en línia, a més, es poden com-

plementar amb documentació del procés arxivístic i per tant poden donar més informació als usuaris del que fins ara era possible.

Les ajudes de cerca en línia són una mena de transformació de les ajudes de cerca en paper o en format PDF en un mitjà de treball interrelacionat com és Internet. Les relacions que abans només existien virtualment o en la ment dels lectors de les ajudes de cerca ara es poden utilitzar com a enllaços actius. Si es fa un clic en un encapçalament de classificació de la taula de contingut s'obre el grup d'ordenació corresponent dins l'ajuda de cerca. Tots els entorns estructurals es poden actualitzar en tots els passos, per exemple, quan es passa d'un grup de classificació al següent. La logística queda en un marc d'orientació no-verbal, mentre l'usuari pot concentrar-se en la informació descriptiva.

Quina era la situació per als usuaris fa unes dècades? Havien d'anar a la institució arxivística per veure els inventaris i els arxius. Era molt freqüent que només els arxiviers poguessin utilitzar els inventaris i els usuaris havien d'explicar què volien investigar als arxiviers, que llavors seleccionaven els documents més adequats per a ells.

La guia principal per adreçar-se a un dipòsit determinat era, d'una banda, la literatura científica que citava material arxivístic; i de l'altra, la comprensió general del principi de procedència, que indicava quina institució arxivística era responsable del material escrit, de quins organismes depenia i quin nivell administratiu tenia, ja fos l'Estat en conjunt, una administració municipal o un consell regional. Durant l'últim segle algunes institucions arxivístiques van començar a publicar les seves ajudes de cerca en paper i per tant es podien trobar a les biblioteques, majoritàriament a les universitats. Aquestes publicacions donaven una visió general completa d'un grup de documents, però tot i això, no facilitaven els contextos i les relacions amb les altres parts del fons editorial. Alguns arxius havien publicat guies per als fons editorials, mentre d'altres treballaven en els manuscrits d'aquestes guies durant llargs períodes de temps.

Què necessiten els usuaris? Primer de tot necessiten saber que un determinat ítem existeix com a unitat descriptiva. En casos molt estranys ho saben perquè ha estat citat en un altre document. Malgrat tot, en la majoria de casos la primera pregunta que es planteja l'usuari és: «Hi ha algun document sobre...?». El segon tipus d'informació que reben els usuaris és orientació sobre la ubicació de l'ítem en el seu context. Això s'obté mitjançant l'esquema d'ordenació que indica el context de creació, les àrees de competències on es va generar i les reaccions que va iniciar. Finalment, l'ajuda de cerca dona indicacions sobre el possible contingut de l'arxiu. Es tracta del títol i altres tipus d'indicacions breus com les dates de creació o observacions sobre el suport físic. A més, identifica la unitat com una carpeta que es pot demanar per consultar utilitzant el seu codi de referència o número de catàleg.

Per tant, les ajudes de cerca arxivístiques tenen una identificació especial. A més, seguint una certa tradició europea, estan formades de

com a mínim dos nivells amb dues estructures interrelacionades. Un nivell és el de les guies dels fons editorials, amb descripcions breus de tots els grups o fons de documents en els fons editorials d'una institució arxivística que tenen una estructura, anomenada *tectònica*, un terme adoptat utilitzat en arquitectura i geologia i que es refereix al *tectum* (sostre), és a dir, el disseny constructiu o l'ordre relatiu entre les parts. L'altre nivell està format per les ajudes de cerca en els grups o fons de documents amb una estructura interna similar a la tectònica i que s'anomena model de classificació o d'ordenació.

Si les ajudes de cerca arxivística d'aquests dos nivells estan disponibles a través d'Internet, es poden relacionar les unes amb les altres. Així doncs, la descripció d'un grup de documents a la guia d'un fons editorial pot assenyalar l'ajuda de cerca en línia corresponent tan bon punt està disponible en línia. Per a altres grups de documents o fons pot donar com a mínim una descripció general que ajuda els usuaris a fer-se una idea de la utilitat d'aquests fons per a la seva investigació.

A més, les ajudes de cerca en línia es poden compartir mitjançant els portals arxivístics i per tant fer que els arxius siguin més visibles. També poden oferir la funcionalitat de cerca creuada, amb la qual cosa els usuaris ja no necessiten saber primer on han d'anar i després preguntar. Poden començar directament amb la pregunta i obtenir indicacions sobre on poden trobar respostes, o també tenen la possibilitat de limitar el seu camp de cerca de manera cada cop més precisa.

Normes professionals

Per aconseguir aquests objectius, les ajudes de cerca arxivístiques necessiten unes determinades característiques que donen suport a les estratègies especials de cerca per a informació desconeguda en terrenys poc investigats. Les normes que s'han desenvolupat recentment per a la descripció en línia donen suport a aquestes estratègies amb unes determinades propietats tècniques i professionals. L'avantatge principal és que entenen les ajudes de cerca com a textos i no només com una suma d'entrades descriptives. Les normes de descripció d'una ajuda de cerca inclouen una pàgina de títol i una introducció, així com un índex per a tot el text i per a informació addicional de tot tipus que documenti l'avaluació, el processament, l'origen o les restriccions d'accés i d'ús.

Les normes professionals per a l'establiment d'ajudes de cerca descriuen determinades parts amb les seves funcions específiques. Aquestes normes no es formulen com a tals, però malgrat tot, constitueixen una base general per establir les ajudes de cerca i s'ensenyen a les noves generacions d'arxiviers durant la seva formació professional. Per exemple, aquestes normes estableixen que en la majoria dels casos les ajudes de cerca consten de tres parts: una, la pàgina de títol i la intro-

ducció; dos, l'esquema de classificació, que anteriorment formava part de la taula de contingut; i tres, una llista d'unitats descriptives, encara que poden ser generals i extenses.

La pàgina de títol i la introducció

Les ajudes de cerca arxivística tenen diferents parts normalitzades, entre les quals hi ha la informació contextual que s'estructura a la pàgina de títol i la introducció. El títol té un sentit pràctic ja que dona tota la informació necessària per a la catalogació de l'ajuda de cerca a les biblioteques. Per als usuaris d'arxius, malgrat tot, identifica un determinat grup de documents i els indica d'on procedeixen i durant quin període de temps es van generar.

La pàgina de títol normalment mostra el nom del grup de documents com a títol de tota l'ajuda de cerca. Si inclou diferents grups o fons de documents el títol de l'ajuda de cerca pot ser diferent i indicar tota la informació descrita a l'ajuda de cerca. Com a dada de precisió, el títol necessita les dates de creació dels documents descrits, que també formen part de la pàgina de títol. Aquests documents es complementen amb les dades bibliogràfiques usuals, com són el nom de l'autor o l'editor, així com el lloc i l'any de publicació. Aquestes dades són necessàries per a les ajudes de cerca impreses però també són útils per a les versions electròniques i es poden utilitzar per catalogar les ajudes de cerca d'un catàleg d'accés públic en línia.

La introducció és una altra part essencial de l'ajuda de cerca perquè pot donar molta informació útil i extensa sobre els documents descrits i la manera com es va fer. Les parts de les introduccions de les ajudes de cerca inclouen informació sobre l'origen dels documents, el creador dels documents i la raó per la qual existeixen. També poden incloure informació sobre el destí dels documents en si mateixos, el moment en què es van donar i traspasar als arxius, què els va passar abans i si hi va haver alguna pèrdua d'informació abans que els arxius se'n fessin responsables. Addicionalment, poden donar informació sobre com es van processar els documents als arxius, com es van descriure, quines normes es van seguir, quines decisions d'avaluació es van prendre i com va adoptar el seu suport físic actual el grup de documents. Finalment, la introducció pot incloure observacions útils per a la consulta, com la restricció de les condicions d'accés i d'ús, els suports de conversió o la forma física dels documents.

Així doncs, la introducció dona moltes pistes útils que s'han de llegir abans de fer la consulta. Contextualitza la descripció de cada una de les unitats i ajuda els usuaris a entendre millor la descripció. Malgrat tot, normalment es tracta d'un text llarg i no sempre fàcil de llegir. Algunes de les seves parts podrien tenir una millor disponibilitat si s'ubiquessin

en els llocs pertinents dins l'ajuda de cerca, on es relacionen i són necessaris per saber què es pot fer amb normes estructurals com la Descripció Arxivística Codificada (EAD).

Caracterització de les unitats individuals: el títol arxivístic

La tria del títol de la unitat descriptiva arxivística és la descripció en el sentit més limitat. Té el suport i l'aprovació de la informació relacionada, especialment la introducció i els encapçalaments subordinats de l'esquema de classificació. Moltes parts de la informació es transmeten de la part superior a la part inferior de l'estructura jeràrquica i per tant no s'han de repetir a cada nivell de l'estructura. Això vol dir que la formulació del títol pot ser força curta. Això, però, implica que la cerca simple amb paraules clau de tots els títols dóna menys informació que la que es pot trobar en les ajudes de cerca i en els documents.

Així doncs, la millor manera de buscar en les descripcions arxivístiques per trobar fonts d'informació potencial és utilitzar l'estructura interna dels grups de documents per navegar i descobrir informació. Donar un cop d'ull a la guia dels fons editorials és un bon punt d'inici per començar la cerca arxivística, ja que ofereix una visió general completa de tot amb la tectònica dels fons editorials com una mena de taula de contingut. Això permetrà distingir els grups de documents rellevants i en la versió en línia pot oferir enllaços directes a aquests documents. Moltes vegades les paraules que poden ser útils per a la cerca no són conegudes pels usuaris. Aquestes paraules que s'utilitzaven en el llenguatge administratiu, quan els documents es creaven i es repetien als títols de les unitats descriptives, servien per a la comunicació interna dins d'un determinat context de treball. Trobar aquestes paraules en el seu context original que expliqui el seu significat pot ser un primer resultat de la investigació.

Els documents vinculats a processos, que són el principal material dels arxius i normalment es tracta d'arxius de casos o accions creats per a la col·laboració i la comunicació interna, utilitzen uns títols per descriure'ls que indiquen les finalitats de la creació i l'ús dels enregistraments. L'organisme originari sovint donava un títol original i un nom als documents per saber els motius de la creació de les unitats documentals i la utilitat que se'ls volia donar, i la carpeta era un lloc on desar documents d'un cert cas o tema. Si hi ha títols originals dels arxius normalment es donaven quan es creaven i no quan es feien privats. Aquests títols, noms o números no variaven en processar els arxius, encara que el contingut canviava. Això és perquè no tenien l'objectiu de descriure el contingut dels arxius, sinó indicar les intencions originals que s'haurien de seguir amb els documents i enregistraments recollits i fer que l'arxiu

creixés amb el temps. Per tant, per a la descripció arxivística, cal utilitzar estructures especials en els títols per descriure aquells documents que representin processos de comunicació interna. Aquesta estructura normalment és una composició de verb i objecte (per exemple, construcció del pont x, reparació del teulat de l'ajuntament, etc.) que indica una acció de l'organització que creava el document a partir de la feina de col·laboració i la seva coordinació. Aquests arxius de casos o d'accions es descriuen donant a l'acció que representen un nom concret un cop s'han finalitzat els casos o accions. Aquest nom indica als usuaris per què es van crear els documents i què poden trobar en els arxius sense saber-ne res.

Altres tipus d'unitats descriptives poden ser documents vinculats a altres documents, que contenen, per exemple, contractes, actes o altres tipus de documents estructurats de manera semblant que es desen per poder consultar posteriorment. La intenció de la seva composició era poder memoritzar accions, deliberacions i decisions antigues de forma organitzada. Guardaven la memòria explícita, mentre els arxius de casos que es creaven a partir dels processos de comunicació interna guardaven la memòria implícita de les accions conjuntes. Mentre que els títols dels documents vinculats a accions que s'han analitzat més amunt designen les accions conjuntes proposades, els títols de la segona categoria, els documents vinculats a altres documents, tenen com a objectiu donar una idea dels temes tractats i el motiu pel qual són escrits. Així doncs, els títols indiquen el tipus de documents i els motius pels qual es van concebre i establir. El títol, en tots dos casos, es pot complementar amb informació molt més precisa del document. En el primer cas, aquesta part pot indicar accions individuals representades a l'arxiu amb un nom global i en el segon cas, la informació pot llistar, per exemple, els temes de l'agenda d'una reunió. Això dona una idea més àmplia de la unitat descriptiva a la persona que fa la cerca i més informació de la que es podria trobar en motors de cerca de portals conjunts.

Els dos títols estan pensats perquè es redueixi la redundància ubicant les unitats descriptives dins d'un grup d'ordenació que denomina el mateix conjunt d'activitats. El títol arxivístic pot ser el mateix que el que es va utilitzar durant l'administració. La condició prèvia és que descrigui les accions realitzades mentre els arxius es van crear i utilitzar.

Estructura i orientació: l'esquema de classificació o d'ordenació

L'esquema d'ordenació és una part essencial de l'ajuda de cerca que ajuda l'usuari a trobar la manera d'arribar al grup de documents. L'estructura de l'esquema de classificació o d'ordenació és semblant a

la de la taula de contingut d'un llibre. Té l'estructura d'un arbre jeràrquic i està creada de manera que a cada nivell el tot es divideix en parts. Això no és el mateix que crear una classificació sistemàtica començant des del final amb molts elements divergents i crear un esquema que reuneixi aquells elements que tenen determinades característiques similars, amb termes cada vegada més generals, per exemple, arbres amb punxes o arbres amb fulles. Malgrat tot, els arbres que no tinguin cap d'aquests elements o que els tinguin tots dos, com l'arbre ginkgo, passen a formar part d'un grup no classificat, el que s'anomena miscel·lània.

Un esquema d'ordenació per al material arxivístic que es comenci a crear des de dalt no cal que reservi un lloc per a la miscel·lània. Per contra, l'avantatge és que totes les subdivisions són exclusives i per tant donen informació negativa dels grups que estan al mateix nivell; només anomenen el que inclouen. Així, si hi ha un grup per a la construcció de ponts aquest no inclourà la construcció de cases.

La jerarquia de nivells de l'esquema d'ordenació arxivístic dona informació negativa important perquè és exclusiva a cada nivell. El que no s'anomena en un dels títols d'un determinat nivell no apareix en el conjunt. Aquest tipus d'informació permet a les persones que fan cerques utilitzar una estratègia molt eficaç que consisteix a excloure les parts irrellevants dels fons editorials, ja que poden estar segurs que no contenen cap dada important per a la seva recerca. Aquesta dada negativa com a mínim és tan valuosa per a les persones que fan cerques als arxius com ho són les dades positives, atès que no necessiten donar un cop d'ull a cada unitat individual per fer aquesta valoració.

Una ordenació més senzilla és adequada per a aquells documents vinculats a altres documents que s'organitzen en sèrie amb qualitats informatives paral·leles segons l'ordre cronològic, alfabètic o temàtic, amb encapçalaments comuns.

Amb aquest tipus d'esquema de classificació, l'ordenació arxivística ajuda a reduir la redundància incloent les descripcions als diferents nivells de l'estructura, però de manera que cada grup de cada nivell dona una visió més general de les activitats interrelacionades. Aquests àmbits de competències poden correspondre a l'estructura organitzativa de l'organisme originari però no forçosament ha de ser així. Atès que les estructures organitzatives poden canviar més i cada cop amb més freqüència, l'esquema de classificació també es pot construir de manera que només reflecteixi les funcions i competències, que normalment són més estables.

L'ordenació arxivística no se centra només en estructurar el contingut. S'ocupa especialment de les accions que hi ha darrere els documents perquè van crear les interrelacions i ara han fet comprensibles els enregistraments per a aquells que no han estat involucrats en les activitats i les comunicacions que les van organitzar.

Normes estructurals per compartir dades

El debat sobre les normes s'ha intensificat des que existeix la possibilitat d'utilitzar les noves tecnologies per a la presentació de l'accés als arxius a través d'Internet. Tot i que es diu que Internet s'utilitza per cercar informació, encara hi ha una diferència important entre Internet i un diccionari. Internet permet observar com pensen i parlen altres persones sobre un determinat tema, com l'utilitzen o com l'avaluen o el critiquen. La informació sobre això pot obtenir-se d'aquestes comunicacions, però tot i això té menys autoritat que un diccionari imprès amb un junta editorial d'experts al darrera. Tot i això, es pot observar una producció comuna de coneixement en viu. La informació obtinguda a través d'Internet ha de ser valorada segons les dades que es poden obtenir.

Les ajudes de cerca s'adapten bé per a aquest tipus de comunicació. Descriuen els rastres de les comunicacions i no pretenen oferir contingut autoritari. Poden documentar com es van establir i són com els arxius que descriuen una font d'informació que s'ha d'investigar per trobar nous coneixements. Hi ha diverses raons que expliquen per què les ajudes de cerca i Internet s'adapten perfectament. Per tant, des que les tecnologies d'Internet estan disponibles poden millorar en gran part la feina dels arxius.

Mentre la descripció es feia en una institució arxivística amb determinats objectius, les regles i les normes estructurals eren menys interessants. Això inclou la producció d'ajudes de cerca digital en format PDF, en què les dades es capturen una vegada amb un objectiu concret, sense que hi hagi la possibilitat de reutilitzar-les. Les ajudes de cerca internes sovint reflecteixen la individualitat dels fons editorials i feien un inventari dels continguts de les piles de documents.

Els primers passos per a una formulació més general de les regles de producció per a les ajudes de cerca es van fer en els països que van iniciar-se en la formació arxivística a principis del segle passat, quan determinades regles van aparèixer primer com a costums i més tard van ser formulades pels formadors per utilitzar-les a les seves classes. Principalment eren normes de contingut que descrivien com trobar les dates de creació o la procedència dels documents i també com formular-les.

Al marge d'aquestes normes professionals que sovint no es verbalitzen amb detall i les normes corresponents de contingut que descriuen com trobar el contingut rellevant per a la descripció dels arxius, les normes estructurals llisten els elements de la descripció arxivística, els donen un nom o un número identificatiu i expliquen les seves interrelacions. Aquestes normes van esdevenir importants quan va sorgir la possibilitat de compartir dades descriptives a través d'Internet.

Les normes comunes estructurals ajuden a intercanviar continguts diferents ubicant-los dins la mateixa forma estructural. Per a la descripció arxivística existeixen principalment dues normes, la Norma Internacional General de Descripció Arxivística ISAD(G) i la Descripció Arxivística Codificada (EAD).

La Norma Internacional General de Descripció Arxivística ISAD(G)

Aquesta norma va ser creada per un grup de treball del Consell Internacional d'Arxius (ICA) i la va adoptar el Congrés Internacional d'Arxius a Sevilla, l'any 2000, amb una versió revisada. La norma és conservada pel comitè de normes i millors pràctiques. Va ser àmpliament adoptada pels arxius europeus perquè reflecteix i normalitza al mateix temps les pràctiques europees.²

Quan va començar la feina a principis dels anys 90 l'objectiu era formular un model de dades arxivístic que representés la necessitat de descriure no només les unitats individuals, sinó també les estructures internes del material arxivístic. Per tant, l'ISAD(G) es va crear com un model per a la descripció a diferents nivells que pogués transmetre la informació als nivells inferiors. La terminologia de l'ISAD(G) parla de fons en els nivells més alts amb subfons potencials. A sota hi ha els nivells estructurals amb les sèries i les subsèries. Tot això forma l'esquema d'ordenació, amb els arxius i els ítems a sota.

En cada un d'aquests nivells, l'ISAD(G) ofereix elements descriptius semblants. La primera part és l'apartat d'identificació amb el codi de referència, el títol i les dates de creació juntament amb un indicador del nivell descriptiu. La segona part dona informació sobre el context, com l'origen, la història administrativa i la història dels fons. A més, hi ha elements d'informació sobre el processament, l'avaluació, les meritacions, l'explicació sobre l'ordenació i l'accés, l'idioma del material, la ubicació i el material relacionat. Tots aquests elements es poden utilitzar a cada nivell de la descripció.

L'ISAD(G) se centra en els documents de dades per a la descripció arxivística. Es va concebre com un model de dades perquè fos utilitzat amb les bases de dades. No parla de les ajudes de cerca amb una pàgina de títol i una introducció. En comparació amb tots els sistemes anteriorment disponibles, va ser el primer que va intentar representar les estructures arxivístiques i això va suposar un gran pas endavant en el debat sobre l'ús de sistemes automatitzats per a la descripció arxivística.

La Descripció Arxivística Codificada (EAD), creada fora de l'ICA pels arxius de les universitats dels Estats Units, va tenir un enfocament professional semblant però una orientació tècnica força diferent.

La Descripció Arxivística Codificada (EAD)

L'EAD³ va començar amb el text d'una ajuda de cerca, no amb els documents de dades per a unitats descriptives individuals a diferents nivells. No pensava en termes de bases de dades i documents de dades per a la descripció arxivística, que en aquell moment predominava a

Europa, sinó que intentava donar suport al desenvolupament de les Humanitats a les universitats i als esforços per estructurar textos perquè els ordinadors obtinguessin millors resultats de cerca. Les màquines necessitaven ajuda a l'hora d'analitzar els textos científics i descobrir quina part dels textos indicava l'autor, el títol, un resum, un paràgraf, una referència bibliogràfica, etc. Aquests estudis van identificar les parts usuals dels textos científics i van crear un esquema amb els noms d'aquestes parts i les descripcions de les seves interrelacions, formulades com a noms d'elements que es podien utilitzar per al marcatge dins dels textos. Un dels resultats més coneguts d'aquests esforços va ser la formulació de la Iniciativa de Codificació Textual (TEI).⁴ A partir d'aquests treballs, l'EAD va esdevenir el sistema de codificació per a les ajudes de cerca arxivístiques.

L'EAD té característiques semblants a l'ISAD(G) però també grans diferències. Des d'un principi l'EAD tenia la intenció de codificar les ajudes de cerca com els altres textos i documents mitjançant un conjunt predefinit de noms estandaritzats per als elements típics de les ajudes de cerca. A diferència de l'ISAD(G), l'EAD descriu les ajudes de cerca completes incloent els textos de la pàgina de títol, la introducció, l'esquema d'ordenació i les paraules d'índex. Es pot utilitzar amb una sèrie molt restrictiva d'elements o amb una aplicació extensa de totes les possibilitats ofertes per la descripció de l'estructura. Només s'han d'utilitzar pocs elements i gairebé cadascun d'ells pot repetir-se a cada nivell tan sovint com es vulgui. El mecanisme d'estructuració amb components incrustats representa l'esquema d'ordenació i permet utilitzar 12 nivells sense necessitat d'una clau que els identifiqui. Així doncs, amb l'EAD els arxivers tenen una àmplia gamma de possibilitats per decidir el contingut de l'ajuda de cerca.

Com altres codificacions textuals, va canviar la sintaxi subjacent de marcatge del llenguatge SGML original (*Standard Generalized Markup Language*, llenguatge d'etiquetatge generalitzat estàndard) al llenguatge XML, més normalitzat (*Extensible Markup Language*, llenguatge d'etiquetatge extensible) i, a més de la DTD (*Document Type Definition*, definició del tipus de document), també hi havia disponible un esquema. Aquests passos van seguir els desenvolupaments tècnics però no van canviar el significat de l'EAD.

Un gran avantatge de l'ús de l'EAD és la interoperabilitat. Malgrat tot, no es va crear només amb aquest objectiu i ofereix moltes altres aplicacions. Les dades amb format EAD es capturen una vegada i es poden utilitzar per a moltes coses. Poden representar-se amb diferents fulls d'estil que tenen diferents presentacions a la pantalla triant aquells elements que són interessants per a una presentació determinada. També es poden utilitzar per establir manuscrits per a ajudes de cerca impreses i poden obtenir-se als punts d'accés conjunts, on poden ser integrades mitjançant ajudes de cerca d'unió sense la necessitat d'integrar totes les dades en un format unificat per a una base de dades central.

La definició de l'EAD conté una llista d'elements amb relacions entre ells i atributs per a una millor especificació dels elements. Alguns atributs tenen una sèrie de valors fixats, d'altres es poden utilitzar quan sigui necessari. L'arxiu EAD pot incloure informació bibliogràfica sobre l'ajuda de cerca, com la data de creació o l'autor, i conté informació sobre la seva pròpia identificació, creixement i versions. La part d'informació general dels arxius descrits a l'ajuda EAD és obligatòria i ha de tenir una secció identificativa i més elements descriptius. Aquestes dues parts, el títol de la unitat, les dates i els números identificatius, així com la informació descriptiva més general sobre les decisions d'avaluació, la història administrativa, el processament arxivístic, les restriccions d'accés i altres dades es poden utilitzar dins de cada component incrustat. Els components representen els nivells de l'estructura d'ordenació així com els arxius o els articles descrits. Amb aquest objectiu, l'element té un atribut al seu costat que indica el nom del nivell. Això és molt important per als fulls d'estil ja que amb l'atribut que coneixen s'apliquen els diferents formats de presentació, per exemple, per als nivells de grups d'ordenació i per als arxius individuals.

A més de l'EAD, també hi ha una norma per descriure contextos. S'anomena EAC (context arxivístic codificat) i l'ha elaborada un grup de treball internacional. L'EAC és semblant a la Norma internacional per a registres d'autoritat arxivístics d'organismes, persones i famílies (ISAAR (CPF)). Ajuda a descriure els creadors dels documents i les seves funcions i inclou el seu desenvolupament al llarg del temps.

És interessant per la seva capacitat de codificar tipus de noms per a organismes i per la descripció de competències incloses les dades de l'ús d'aquests noms. Mentre l'EAD s'utilitza extensament per codificar les ajudes de cerca d'Internet, fins ara l'EAC s'ha aplicat molt poques vegades a la pràctica.

Norma de Codificació i Transmissió de Metadades (*Metadata Encoding and Transmission Standard, METS*)

La METS⁵ encara no s'utilitza gaire als arxius però té un gran potencial per convertir-se en una eina important per a la gestió de recursos digitals, ja siguin digitals de per si o imatges digitalitzades dels fons per fer presentacions a Internet. La METS pot gestionar totes les metadades necessàries per a qualsevol objecte arxivístic, no només els digitals.

Una junta editorial internacional va crear l'esquema XML de la METS l'any 2001 a partir de les experiències de la Biblioteca Digital de Califòrnia en el projecte *Making of America* amb el patrocini de la Federació de Biblioteques Digitals (DLF). No és una norma descriptiva sinó una

norma per a la gestió de metadades dels arxius digitals. La METS agrupa tota la informació en objectes digitals formats per arxius com imatges o vídeos, els estructura internament i els pot relacionar amb descripcions arxivístiques com l'EAD.

La gestió de col·leccions digitals necessita altres metadades en comparació amb les col·leccions físiques. Es tracta de metadades sobre la producció d'imatges, les seves característiques tècniques i els llocs d'emmagatzematge. Calen més dades per reproduir la seqüència original de pàgines després que es converteixin en imatges digitals individuals.

La capacitat de la METS per mantenir les metadades estructurals, que permeten conservar la integritat d'un objecte digital fins i tot si els seus components estan emmagatzemats en llocs diferents, la fa especialment interessant per als arxius. Aquesta capacitat permet utilitzar la METS per al control de nous formats de presentació dels arxius digitalitzats a Internet.

Els arxius digitalitzats a Internet poden beneficiar-se fàcilment de les capacitats de relació d'Internet. El que antigament es feia en paper ara es pot presentar en acció. Actualment les ajudes de cerca poden utilitzar-se realment com a mapes dels paisatges dels dipòsits, com un arxiver prussià va dir a principis del segle XIX. És possible navegar per l'estructura de l'ajuda de cerca igual que en un mapa i trobar els documents dins d'aquesta estructura.

El futur: el portal europeu dels arxius

L'any 2005 el Consell de la Unió Europea va prendre una decisió sobre l'informe de la situació dels arxius a la Unió Europea ampliada. Aquesta inclou la recomanació de crear un portal per als arxius d'Europa que tingui una ajuda de cerca en línia d'unió als fons editorials dels arxius que hi contribueixen amb imatges dels fons editorials i que es basi en les normes internacionals.

La UE va descobrir els arxius ja fa un temps. L'any 1991 un primer grup d'experts va reunir-se per donar una visió general de la situació dels arxius als països europeus. Aquest grup va publicar un informe l'any 1994, que es va anomenar el *Llibre negre*. Els principals resultats van ser l'establiment del DLM-Fòrum i la publicació de la revista europea d'arxius INSAR.

L'any 2003 el Consell va adoptar una nova resolució sobre els arxius durant la presidència sueca a Lund. Un nou grup d'experts va reunir-se per recollir informació sobre la situació dels arxius a la Unió Europea ampliada i amb les noves condicions establertes pels desenvolupaments tecnològics. Aquest grup va redactar l'esborrany d'un informe i va fer propostes per a accions conjuntes. Aquest informe va ser acceptat pel Consell el juny del 2005.

L'informe llistava cinc mesures d'alta prioritat:

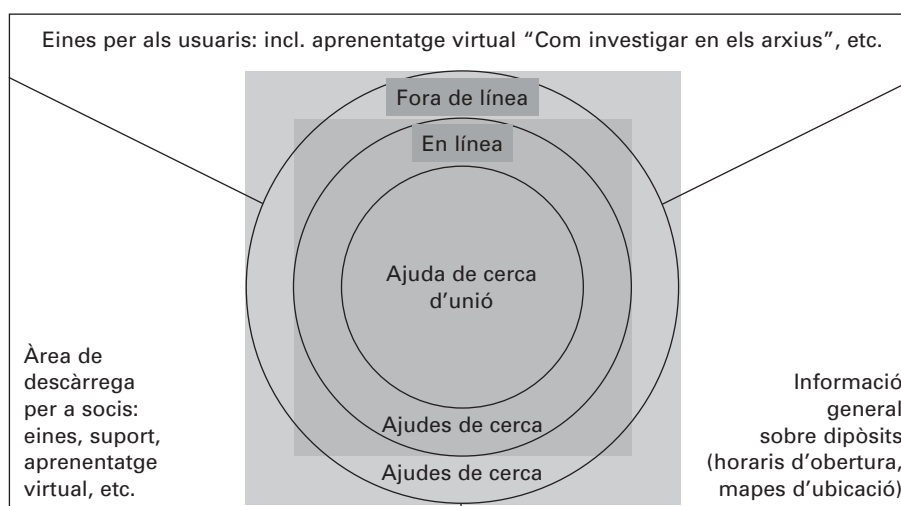
1. Preparació per a la prevenció de danys als arxius a partir de les experiències de catàstrofes naturals com inundacions i altres mesures per a la conservació dels arxius.
2. Reforçar la cooperació interdisciplinària per a la conservació digital.
3. Creació i manteniment d'un porta d'entrada o portal a Internet per aconseguir l'accés al material arxivístic més enllà de les fronteres.
4. Establiment d'una base de dades legal.
5. Preparació de mesures contra el robatori de documents arxivístics.

Durant la seva resolució, el Consell va demanar un informe de les activitats al cap de tres anys. El portal és el punt tres d'aquesta llista de prioritats altes i respecta la resolució de Lund ja que té en compte els nous desenvolupaments en el camp de les tecnologies d'Internet i el reforç de la coordinació, l'intercanvi d'informació i el fet de compartir experiències a la comunitat arxivística europea.

La construcció del portal hauria d'ajudar a aconseguir els següents objectius: proporcionar un millor accés als fons editorials arxivístics de la UE, donar suport a la digitalització d'ajudes de cerca en paper i, finalment, desenvolupar instruments orientats a objectius assequibles per a la descripció i la presentació en línia.

Això s'hauria de fer amb la implantació de normes internacionals i, per tant, hauria de donar l'oportunitat d'acumular experiències i contribuir al seu desenvolupament futur.

Estructura possible d'un portal d'arxius

El portal podria incloure tres parts per a les ajudes de cerca. La primera part, i la més integrada, seria una ajuda de cerca d'unió amb una presentació estructurada per a la navegació contextual juntament amb un motor de cerca de tota la informació descriptiva oferta pels serveis arxivístics que hi participen. Aquí, les imatges digitals en forma d'objectes arxivístics digitals es poden incrustar a les ajudes de cerca i es poden fer accessibles a través de la seva estructura. Això es pot complementar amb enllaços a altres ajudes de cerca en línia, com bases de dades als llocs web dels arxius. La última final per a les ajudes de cerca poden ser enllaços als catàlegs d'accés públic en línia de les biblioteques, en els quals es llisten les ajudes de cerca impreses. D'aquesta manera, aquestes tres parts poden donar una visió general àmplia de la informació descriptiva disponible, tot i que el nivell d'integració de la informació descriptiva a l'ajuda de cerca d'unió i a les possibilitats de cerca podria ser diferent.

Aquesta ajuda de cerca d'unió pot ser complementada per tres àrees de suport. Una d'elles donaria més informació sobre els arxius que hi participen, les seves adreces, horaris d'obertura, mapes de localització, etc. Una altra part podria oferir un tipus d'eines d'aprenentatge virtual per als usuaris i mostrar exemples dels fons editorials amb pistes sobre com investigar-los de la millor manera possible. Una part final podria estar dedicada a una àrea d'ajuda i suport per als serveis arxivístics que hi contribueixen amb possibilitats de descàrrega d'eines i pautes.

Aquesta arquitectura pot integrar eines ja existents i investigacions i es basaria en les normes internacionals per a la integració de la informació descriptiva, especialment la norma EAD. El primer pas es va donar a Madrid, el 18 de gener del 2007, quan es va constituir el grup de treball, amb la participació d'Espanya, França, Itàlia, Polònia, Gran Bretanya, Malta i Alemanya. Les condicions prèvies es van tornar a valorar com a força bones pel que fa a l'àmplia experiència amb l'ús de l'EAD i la construcció de portals a Gran Bretanya, Espanya i França.

El portal dels arxius a Europa pot oferir més coses gràcies a la presentació comuna d'informació d'un gran nombre d'arxius que es reserva per a una iniciativa com aquesta. Pot comparar els arxius d'una manera nova. Així, per exemple, els documents dels ministeris d'affers exteriors de diferents països es podrien buscar conjuntament. Per tant, el portal és capaç de crear una xarxa d'organismes administratius a diferents països que pot deixar obertes moltes relacions que d'altra manera no serien possibles.

Conclusió

L'accés públic és clau per a l'èxit dels arxius en un món modern i globalitzat. Els arxius donen suport a la identitat de la societat i la reforcen, i el fet que siguin públics permet formular noves preguntes i obtenir respostes més precises. L'ús dels nous mitjans disponibles obre un gran

futur per als arxius. De fet, és com si s'haguessin inventat a mida per als arxius. Permeten cercar fonts i fins i tot consultar-ne algunes parts independentment del temps i la ubicació, i, per tant, reforcen els objectius del treball arxivístic. Tot aquest desenvolupament reforça també la independència de la ciència arxivística com la base de les decisions professionals i responsables sobre mètodes i tècniques, cosa que és necessària per als nous desenvolupaments. Els arxius mostren com s'han d'entendre els contextos socials més enllà de les fronteres, ja siguin esdeveniments passats o societats desconegudes. Poden ensenyar com cal utilitzar els contextos per entendre'ls millor, com es pot crear coneixement nou que encara no existeix però que és necessari, i com millorar-lo. Aquestes tècniques estan disponibles per a tothom. Per tant, les noves eines per descriure i presentar els rastres de les accions en context, els nous tipus d'interfícies analògiques o digitals i les noves estratègies per entendre abans de jutjar i actuar s'han de desenvolupar a partir de la base de tot el coneixement de la ciència arxivística per ajudar al món del coneixement, un món que sap com identificar les necessitats, com trobar les fonts i com crear coneixement nou. Això és el que els arxius i les ciències arxivístiques poden oferir a altres disciplines i a la societat d'avui dia.

Les normes internacionals són un requisit previ per presentar la riquesa dels fons editorials arxivístics a un públic potencialment mundial. Tot i que els arxius reben material d'una àrea geogràfica més aviat limitada no tenen cap grup objectiu. Tothom qui estigui interessat en un material concret i a fer cerques per trobar coneixement nou pot utilitzar els arxius i, en un futur proper, gaudir de sales de lectura virtual amb punts d'accés conjunt a Internet per investigar arxius públics.

Més informació

www.loc.gov/ead

www.loc.gov/mets

www.daofind.de

Informe sobre els Arxius a la Unió Europea ampliada

http://ec.europa.eu/transparency/archival_policy/docs/arch/reportarchives.pdf

Notes

- 1 Describing Archives: A Content Standard (DACS), Society of American Archivists, 2007
- 2 El text està disponible a: www.ica.org/biblio/ISAD_2_DE.pdf
- 3 www.loc.gov/ead
- 4 www.tei-c.org
- 5 www.loc.gov/mets; comp. *METS: Primer and Reference Manual*, esborrany disponible al mateix lloc web.

Resumen

En el mundo moderno y globalizado en que vivimos, el acceso libre es la clave del éxito de un archivo. Los archivos sostienen y refuerzan la identidad social, y su accesibilidad, por consiguiente, permite plantear nuevas preguntas y obtener respuestas igualmente nuevas y más precisas. El uso de los modernos medios de comunicación abre unas extraordinarias perspectivas de futuro a los archivos; es como si se hubieran creado expresamente para este fin. Por un lado, permiten buscar fuentes e incluso consultar partes concretas sin las servidumbres que imponen los horarios y la ubicación, lo que fortalece los objetivos de la labor archivística. Asimismo, estos avances en el campo de la comunicación refuerzan la independencia de la ciencia archivística en tanto que base indispensable para adoptar decisiones profesionales y responsables sobre métodos y técnicas. Además, son necesarios para que se produzcan nuevos progresos. Los archivos nos muestran cómo deben entenderse los contextos sociales más allá de las fronteras, tanto si se trata de acontecimientos del pasado como de hechos ocurridos en otras sociedades o fuera de nuestro país. También nos pueden enseñar a utilizar los contextos para mejorar nuestra comprensión y a elaborar nuevos conocimientos aún no disponibles, pero necesarios, y a refinarlos. Estas técnicas están al alcance de todos. Por tanto, partiendo del corpus de conocimientos de la archivística, debemos desarrollar nuevas herramientas que permitan describir y presentar líneas de acción en su contexto, nuevos tipos de interfaces entre lo digital y lo analógico y, en fin, nuevos enfoques para mejorar la comprensión antes de hacer valoraciones y decidir actuaciones; el objetivo, en la práctica, será conseguir un círculo de profesionales bien pertrechados que sepan identificar las necesidades, localizar las fuentes y crear nuevos conocimientos. Esto es, precisamente, lo que los archivos y las ciencias archivísticas pueden ofrecer a las otras disciplinas y a la sociedad actual.

Las normas internacionales son un requisito previo indispensable para presentar toda la riqueza y amplitud de los fondos de los archivos al público, que, potencialmente, es todo el mundo. Como los archivos reciben materiales de una zona geográfica más bien limitada, no tienen un grupo objetivo específico. Cualquier persona que se interese por los materiales y por la búsqueda de fuentes de nuevos conocimientos puede acudir a los servicios de los archivos y, en un futuro próximo, visitar las salas de lectura virtuales con puntos de acceso compartido a Internet para examinar libremente los fondos puestos a su alcance.

Résumé

Le libre accès est la clé de la réussite des archives dans le monde moderne, globalisé. Les archives soutiennent et renforcent l'identité sociétale et, par conséquent, leur accessibilité permet de poser de nouvelles questions et d'obtenir des réponses nouvelles et plus précises. L'utilisation de nouveaux moyens de communication ouvre un grand avenir aux archives, comme s'ils avaient été inventés pour les archives. Ils permettent de rechercher les sources et même de consulter des parties de ces dernières indépendamment du temps et de la localisation et, donc, de conforter les objectifs du travail archivistique. Ces développements renforcent l'indépendance de la science archivistique en tant que base de décisions responsables et professionnelles sur des méthodes et des techniques. Cela est nécessaire pour les nouveaux développements. Les archives montrent comment comprendre les contextes sociaux au-delà des frontières, qu'il s'agisse d'événements du passé ou de sociétés étrangères. Elles peuvent nous enseigner la façon d'utiliser les contextes dans le but de mieux comprendre et de découvrir des nouvelles connaissances qui ne sont pas encore disponibles mais qui sont nécessaires, et comment les affiner. Ces techniques sont accessibles à tous. Par conséquent, de nouveaux outils permettant de décrire et de présenter des pistes d'action en situation, de nouveaux types d'interfaces entre analogique et numérique et de nouvelles approches de la compréhension avant de juger et d'agir, doivent être développés sur la base du corps de connaissances de la science archivistique afin d'aider à la création d'un monde lettré de connaissances qui sache comment identifier les besoins, comment trouver les sources et comment créer de nouvelles connaissances. C'est ce que les archives et les sciences archivistiques peuvent offrir aux autres disciplines et à la société aujourd'hui.

Des normes internationales sont un préalable à la présentation de la richesse des possessions archivistiques à un public qui est en principe cosmopolite. Étant donné que les archives reçoivent des matériaux d'une zone géographique relativement limitée, elles n'ont pas de groupe cible. Toute personne intéressée par les matériaux et les recherches de sources de nouvelles connaissances peut se présenter aux services archivistiques et, dans un futur proche, entrer dans les salles de lecture virtuelles avec des points d'accès sur Internet et examiner les archives en libre accès.

Summary

Open access is a key for the success of archives in the modern, globalised world. Archives support and reinforce societal identity and therefore their openness allows to ask new questions and to get new and more precise answers. The use of the new media opens a great future for archives. They are as invented for archives. They allow to research for sources and even to consult parts of them independently of time and location and thus strengthen the aims of archival work. These developments reinforce the independence of archival science as the basis for responsible and professional decisions on methods and techniques. It is needed for the new developments. Archives show how to understand social contexts across borders, be they past events or foreign societies when coming from the outside. They can teach how to use contexts for a better understanding and how to work out new knowledge that is not yet available but is needed and how to refine it. These techniques are available to everybody. Therefore new tools for describing and presenting traces of actions in context, new sorts of interfaces between analogue and digital and new approaches to understanding before judging and acting are to be developed on the basis of the body of knowledge of archival science as helpers for an knowledge literate world, one that knows how to identify needs, how to find sources and how to create new knowledge. That is what archives and archival sciences can offer to other disciplines and to society today.

International standards are a prerequisite for presenting the richness of the archival holdings to a public, which is in principle worldwide. As archives receive material from a rather restricted geographical area they have no target group. Everybody who is interested in the material and searches for sources of new knowledge can come to the archives services and in the near future to the virtual reading rooms with joint access points in the Internet and investigate the open archives.